

17.09.2013

Sayın İlgili,

Mimarlar Derneği 1927, Türk Serbest Mimarlar Derneği, Koruma ve Restorasyon Uzmanları Derneği, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi ve DOCOMOMO_Türkiye Ulusal Çalışma Grubu'nun, bir Erken Cumhuriyet Dönemi yapısı olan **Ankara Su Süzgeci Binası**'nın yıkımının 40. gününde verdiği başsağlığı ilanı ve basın duyurusu ektedir.

Geçtiđimiz yüzyıla ait kent belleği ve mimari değerlerin yitirilmesinden duyduğumuz üzüntü ve endiŐeyi toplumla paylaşmak isteriz. Mimarlık kültürüne yönelik bir farkındalık oluŐturmak amacıyla hazırladığımız basın duyurusunu haber olarak gündeminize taşımanızdan memnuniyet duyarız.

İlginiz için Őimdiden teŐekkür ederiz.

Mimarlar Derneği 1927
70. Dönem Yönetim Kurulu

Mimarlar Derneği 1927
Cinnah Caddesi 19/3-4
Çankaya Ankara
tel: 0312 4950664
md1927.org.tr

Vefat İlanı

Ankara Su Süzgeci (1936-2013)

BAŞSAĞLIĞI

Ankara Su Süzgeci Yapısı,

Cumhuriyetimizin sağlıklı, modern altyapıya sahip kentler kurma çalışmasının sembolü idi. Ankara'ya temiz su vermek için Çubuk Barajı ile birlikte ünlü Alman inşaat şirketi Hochtief tarafından inşa edildi, 1936'da hizmete açıldı.

Döneminin modern mimari özelliklerini taşıyan, kimlikli bir endüstri yapısı idi.

Su Süzgeci Yapısı, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından bir vakıf üniversitesine devredilmiş.

1950'lerde Ressam Rahmi Pehlivanlı'nın tablosuna konu olan yapının

"Endüstri Mirası" olarak tescilli için başvuruya yanıt beklenirken, aniden yıktıldığı öğrenildi.

Yeni kurulacak bir üniversitenin tesisleri için bulunmaz bir fırsattı, moloz oldu.

Ankara, Başkent oluşunun önemli bir anısını, mimarlık da önemli bir dönem yapısını kaybetti.

Yıkılışının 40. gününde, Ankara'nın ve mimarlığın başı sağ olsun.

**Mimarlar Derneği 1927 - Türk Serbest Mimarlar Derneği - Mimarlar Odası Ankara Şubesi
Koruma ve Restorasyon Uzmanları Derneği - DoCoMoMo_Türkiye Ulusal Çalışma Grubu**

ANKARA SU SÜZGEÇİ 1936-2013

Cumhuriyet'in ilk önemli uğraşları arasında yeni kurulan ve nüfusu kısa sürede artan başkentin su gereksinimini karşılamak da vardı. Bu amaçla Çubuk Barajı ve filtre istasyonunun (Ankara Su Süzgeci'nin) yapımına 1930'ların ilk yılları içinde karar verilmişti. 10 Haziran 1935 tarihinde temeli atılan yapı, 3 Kasım 1936'da Çubuk Barajıyla birlikte görkemli törenlerle hizmete açıldı.

Bu hidrolik altyapı tesisleri aynı zamanda, bozkırın ortasında kurulan yeni başkente suyla zenginleşen mesire yerleri de kazandıracaktı. Kentin meydanlarında ve parklarında yer alan küçük büyük havuzlar, hidrolik altyapı tesisleri olarak inşa edilen Atatürk Orman Çiftliği'nin sulama amaçlı rezervuarları ile içme suyu temini için yapılan ve "Ankara'nın Boğaziçisi" olarak bilinen Çubuk Barajı, denizi olmayan yeni başkente suyu getirmenin çeşitli araçlarıydı.

Dışkapı semtinde bulunan Ankara Su Süzgeci Binası, idari birimleri, lojmanları (müdür, makinist ve amele evleri), su ölçüm tesisi, ambar ve depo binaları ile birlikte duvarlarla tarifli küçük bir yerleşke içinde tasarlanmıştı. Projesi, yapım işlerini üstelenen ünlü Alman **Hochtief** inşaat şirketi tarafından hazırlanmıştı. Döneminin modern malzeme ve teknikleriyle inşa edilen yapının içinde, suya çeşitli işlemlerin uygulandığı özel yalıtımlı havuzlar ve teknik gereçler, yapının yanındaki alçak kitlede ise su tahlil laboratuvarı, pompa, makine dairesi ve elektrik santrali yer alıyordu.

Kesin hatlı yalın geometrik biçimli kütleleri, yarım silindirik bir uzantıyla biten yan kanadı ve farklı yüksekliklerde dikey parçalardan oluşan kulesi, yapının modernist dilinin belirgin öğeleriydi. Cumhuriyet'in kuruluş yıllarının ilerleme, modernlik ve sanayi öncülleriyle örtüşen kübik ve konstrüktivist formlarıyla, döneminin estetik ve sosyal değerlerini temsil etmekteydi.

Su Süzgeci, uzun yıllar Ankara'ya içme suyu, sulama suyu ve Gençlik Parkı havuzları için gerekli suyu temin ettikten sonra, son dönemlerde kullanım dışı kalmıştı. Yapının içinde yer aldığı alanın, Ankara Büyükşehir Belediyesince yeni bir vakıf üniversitesine tahsis edildiği biliniyordu. Su Süzgeci Binası, yeni kurulmuş bir üniversitenin eğitim ve sosyal tesislerine dönüştürülmeyi bekleyen eşsiz bir kültür varlığıydı.

Mimarlar Odası Ankara Şubesi, yapının "Endüstri Mirası" olarak tescili için Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna başvurmuştu. Tescil başvurusuna yanıt beklenirken, Su Süzgeci Ağustos ayında ani bir kararla yıkıldı.

Ankara, başkent oluşunun önemli bir anısını, mimarlık da değerli bir dönem yapısını kaybetti.

Kaynaklar

Zelef, Haluk, Çubuk Barajı, Gazinosu ve Su Süzgeci, *Endüstri Mirası Dosyası, Bülten 45*, Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Ankara, Kasım 2006, 44-47.

Alpagut, Leyla ed., *Bir Başkentin Oluşumu: Avusturyalı, Alman ve İsviçreli Mimarların İzleri*, Goethe Institut-Ankara, 2011.

Bir Başkentin Oluşumu-Avusturyalı, Alman ve İsviçreli Mimarları Ankara'daki İzleri,

<http://www.goethe.de/ins/tr/ank/prj/urs/trindex.htm>, Goethe Institut, Ankara ve Mimarlar Odası Ankara Şubesi Ortak Çalışması.